

Gezamenlijk perspectief

verder met drie kerkgebouwen

Vooraf

Als Gereformeerde Kerk van Kampen en Hervormde Gemeente te Kampen zijn we het afgelopen jaar intensief bezig geweest om te komen tot een zo verantwoord mogelijke beslissing over welke drie gebouwen de thuisbasis kunnen gaan vormen voor de uiteindelijke drie nieuwe wijkgemeenten. In deze katern willen wij u informeren over de besluiten, de achtergronden daarvan en de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen. In de kaders zijn ook antwoorden op veel gestelde vragen opgenomen. Wij realiseren ons dat de besluiten bij veel gemeenteleden pijn met zich meebrengen. Tegelijkertijd hopen we dat er door de besluiten ook een eind komt aan een periode van onzekerheid en dat we ons als gemeenten veel meer kunnen gaan bezig houden met de kern van gemeente zijn: Het vormen van een gemeenschap van gelovigen, die samen het geloof in onze Heer en Heiland kunnen vieren, beleven, delen, doorgeven en in de praktijk brengen.

1. Minder leden

De achteruitgang van het aantal gemeenteleden heeft de Algemene Kerkenraden (hierna te noemen de AK's) van de Hervormde Gemeente te Kampen en de Gereformeerde Kerk van Kampen doen beseffen dat ingrijpen in de kerkelijke organisatie noodzakelijk is. Daarom is op 19 februari 2015 door de beide AK's een plan van aanpak vastgesteld om tot een keuze te komen ten aanzien van het toekomstig gebruik van de kerkelijke gebouwen.

2. Samenwerking Gereformeerde Kerk en Hervormde Gemeente van Kampen

Vanaf het begin van het 'gebouwenproces' hebben beide AK's frequent gezamenlijk vergaderd. Omdat de keuze van de gebouwen die in eigendom blijven nauw samenhangt met vele andere aspecten van gemeente zijn is in die bijeenkomsten over méér gesproken dan alleen de gebouwen. Een belangrijk moment in deze gezamenlijke algemene kerkenraadsvergaderingen was de uitwerking van de zinsnede uit het plan van aanpak dat het gebouwenbesluit zou worden genomen 'in het perspectief van een te vormen protestantse gemeente Kampen'. Zo ontstond onderstaand statement dat verder reikt dan alleen het gebouwenbesluit.

'Als beide Algemene Kerkenraden willen wij het met 'Toekomst kerkgebouwen' ingezette proces van samenwerking als broeders en zusters in Christus van harte, constructief en met toewijding voortzetten. Het 'gebouwenbesluit' is niet los te zien van het 'hele gemeente-zijn', zowel het geestelijke als het materiële: van de formatie van betaalde krachten tot de inzet van vrijwilligers, van een missionaire visie op de totale gemeente tot de pastorale zorg in de eigen wijkgemeente enz. Wij hebben als Algemene Kerkenraden de intentie om in dit brede proces samen op te trekken en uiteindelijk een gezamenlijk besluit over de kerkgebouwen en over de benodigde financiële maatregelen te nemen dat voldoende draagvlak heeft in alle wijken. Dit in het vertrouwen dat wij deze besluiten duurzaam samen zullen dragen. Wij doen dit in het perspectief van één te vormen protestantse gemeente te Kampen, waarin alle huidige wijkgemeenten participeren en waarbij wij in alle verscheidenheid één zijn, vanuit de onopgeefbare opdracht die we met elkaar hebben. Bij dit alles vormt geestelijke ontmoeting de basis.'

Wanneer komt er een Protestantse Gemeente te Kampen?

We kennen al een Protestantse Wijkgemeente in wording die het Open Hof als thuisbasis krijgt. Daarnaast zijn ook de Hervormde Wijkgemeente A en de Gereformeerde Wijkgemeente Westerkerk hierover met elkaar in gesprek. Wanneer heel 'Hervormd' en heel 'Gereformeerd', dus inclusief alle wijkgemeenten, samen zullen gaan is nog moeilijk te zeggen. Want in de Algemene Kerkenraden is dan wel deze wens en intentie uitgesproken, maar de wijkkerkenraden en de gemeenteleden hebben daar ook uiteraard een stem in. Een proces van naar elkaar toegroeien kost tijd, en vervolgens de procedurele uitwerking ook. Nu al een datum noemen zou dat proces onder druk zetten en averechts werken. Daarom maar een wat globaal antwoord op deze vraag: de verwachting is 'over enkele jaren'.

3. Aanpassingen

3.1. Ingrijpen is noodzakelijk

Het aantal leden van zowel de Hervormde Gemeente als de Gereformeerde Kerk loopt al vele jaren terug. Globaal zo'n 2% per jaar. Lange tijd werd deze teruggang financieel gecompenseerd door het feit dat een steeds kleiner aantal leden steeds meer opbracht: per lid werd er aanzienlijk meer gegeven zodat per saldo elk jaar de totale opbrengst van de Aktie Kerkbalans, de belangrijkste inkomstenbron, gelijke tred hield met de inflatie c.q. de steeds toenemende kosten. Er was dan ook geen directe noodzaak om aan de kostenkant in te grijpen. De afgelopen jaren zien we echter dat de opbrengstenkant achterloopt bij de inflatie en in 2015 is er zelfs sprake van een daling van de opbrengsten. Kosten en opbrengsten gaan daardoor steeds verder uit elkaar lopen. Er ontstaat een negatief exploitatiesaldo, dat in de prognoses voor de lange termijn steeds verder zal toenemen. Daarbij speelt aan hervormde zijde ook dat rekening moet worden gehouden met vermindering van de subsidies voor onderhoud en restauratie van de gebouwen. Naast initiatieven om de inkomsten te verhogen zijn er daarom ook ingrepen nodig om de kosten te verlagen.

3.2. Al eerder genomen besluiten

Om het probleem van toenemende tekorten het hoofd te bieden werden ook al eerder ingrijpende maatregelen genomen. De Gereformeerde Kerk besloot de norm voor het aantal predikantsplaatsen te verbinden aan 1000 leden per predikantsplaats en het aantal kerkgebouwen binnen enkele jaren terug te brengen. De Hervormde Gemeente besloot al eerder zowel het aantal wijken als het aantal predikantsplaatsen terug te brengen van vijf naar drie.

Zijn de Hervormde Wijkgemeenten nu 'identiteitswijken' of niet?

In 2014 zijn de Hervormde Wijkgemeenten opnieuw ingedeeld. Iedereen kon een voorkeur aangeven bij welke wijk men wilde horen. Dat is ook massaal gedaan. Aan de basis van de nieuwe wijken ligt echter ook een nieuwe geografische indeling zoals aangegeven in de brochure 'Eenheid in verscheidenheid'. Men moest immers terug van vijf naar drie wijken. Gemeenteleden die niet hun voorkeur hebben aangegeven zijn op basis van deze nieuwe geografische opdeling van Kampen ingedeeld. Per saldo wonen dan ook de meeste leden van een wijkgemeente in de geografische wijk.

3.3. Nog te nemen besluiten

Beide AK's willen alle kosten tegen het licht houden. Er is nu als eerste een besluit genomen over het aantal kerkgebouwen. Vervolgens moet – in het kader van de te vormen protestantse gemeente – een besluit genomen worden over de kosten en invulling van het pastoraat (inclusief het aantal predikantsplaatsen) en andere begrotingsposten, zoals de salarissen van personeel en vrijwilligersvergoedingen.

3.4. De winst van 'samen'

De wijkgemeenten die in het Open Hof kerken hebben een lang proces van naar elkaar toegroeien achter de rug. Samen met de wijkgemeente Burgwalkerk is een protestantse wijkgemeente in wording ontstaan. Ook wijkgemeente Westerkerk (gereformeerd) en wijkgemeente A (hervormd) zochten toenadering tot elkaar en zijn een proces ingegaan

dat moet leiden tot een vergaande samenwerking. Toen de noodzaak zich aandienende besluiten over de gebouwen te nemen, was het dan ook logisch deze zo veel mogelijk in gezamenlijkheid te nemen. De winst van samen is, naast de geestelijke eenheid, concreet dat iedere wijkgemeente de beschikking over een gebouw krijgt, iets dat in de afzonderlijke situaties niet haalbaar zou zijn geweest.

3.5. Het proces

Om tot een gezamenlijk besluit te komen werd een projectgroep samengesteld met leden van de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente onder voorzitterschap van een senior gemeenteadviseur van de Protestantse Kerk en met ondersteuning van een adviseur gespecialiseerd in kerkgebouwen. Op 16 januari 2015 kwam deze voor de eerste keer bij elkaar. Op 19 februari werd een plan van aanpak aan de gezamenlijke algemene kerkenraden gepresenteerd en hiermee gingen beide algemene kerkenraden akkoord. De projectgroep ging door als stuurgroep. Ondersteund door wijkwerkgroepen werd de wijkkerkenraden gevraagd op basis van hun visie op gemeente-zijn aan te geven welke wensen er zijn voor hun kerkgebouw voor de toekomst, niet dan nadat men daarover ook met wijkgemeenteleden in gesprek was geweest. Ondertussen werkten de beide Colleges van Kerkrentmeesters (hierna te noemen CvK's) aan de financiële kaders en gaven zij opdracht de verschillende aspecten en kosten van alle kerkgebouwen zo objectief mogelijk in kaart te brengen. Deze laatste zijn vastgelegd in het rapport 'Kerkgebouwen Kampen' dat is te raadplegen op de websites van beide gemeenten.

Daarnaast werden in gezamenlijke AK-vergaderingen kaders en randvoorwaarden voor een gebouwenbesluit ontwikkeld. Voor wat betreft het financiële aspect was helder dat de kosten voor kerkgebouwen fors omlaag moeten. Absolute getallen zijn daarbij niet genoemd, maar het totaalplaatje moet leiden tot een sluitende exploitatie met voldoende ruimte voor pastoraat.

3.6. Solidariteit

De AK's hebben besloten dat de onderlinge solidariteit tussen de verschillende (toekomstige) wijken een belangrijk uitgangspunt is. Ten aanzien van de gebouwen uit deze solidariteit zich in het gezamenlijk dragen van de lasten van de kerkgebouwen.

4. Richting besluitvorming

Op een gemeenteavond in de Burgwalkerk op 26 september 2015 zijn gemeenteleden en wijkkerkenraden geïnformeerd over de gegevens die toen beschikbaar waren en werd het rapport 'Kerkgebouwen Kampen' gepresenteerd waarin alle kerkgebouwen van verschillende zijden worden belicht (zie website). Mede op basis van deze informatie hebben alle wijken in een min of meer uitgebreide rapportage antwoord gegeven op de door de stuurgroep gestelde vragen en in hun reactie ook een eerste en tweede voorkeur voor hun 'kerkgebouw voor de toekomst' doorgegeven.

Vervolgens heeft de stuurgroep deze inbreng van de wijken geconfronteerd met de wensen en gegevens uit de AK's en CvK's en een advies opgesteld. Op 28 oktober is dit advies op een gemeenteavond in het Open Hof gepresenteerd en aan de AK's overgedragen. Aan de hand van dit advies hebben ook de CvK's hun advies opgesteld en aan de AK's verzonden waarna besluitvorming in de AK's kon plaatsvinden. Na enkele gezamenlijke vergaderingen zijn in de afzonderlijke AK's op 23 november de zogenaamde voorgenomen besluiten genomen. Dat wil zeggen besluiten waarover de gemeente nog niet gehoord is. Deze voorgenomen besluiten zijn op de gemeenteavond van 26 november in de Broederkerk aan de gemeente gepresenteerd. Aansluitend konden gemeenteleden per wijkgemeente hun reactie geven op deze voorgenomen besluiten. De voorgenomen besluiten werden op 26 november uitgereikt, op de website geplaatst en ter inzage gelegd op de beide kerkelijke bureaus. De periode van het 'kennen en horen' van de gemeente werd verlengd tot en met 8 december. In deze periode zijn er zo'n 80 brieven van gemeenteleden binnengekomen. Ondertussen hebben alle wijkkerkenraden verslag uitgebracht van het 'horen' van de gemeente en ook hun eigen visie aan de AK doorgegeven.

Al deze informatie lag op tafel toen de AK's, na gezamenlijk beraad, afzonderlijk de definitieve besluiten moesten nemen die hierna volgen.

Een offer brengen voor het voortbestaan van de gemeente?!

Het sluiten van kerkgebouwen gaat veelal gepaard met veel pijn. Het gaat om de plek waar je bent gedoopt, getrouwd, van waaruit geliefden werden begraven, waar je God mocht ontmoeten en gemeenschap ervoerde. En juist dat kerkgebouw gaat sluiten. Kerkenraden erkennen dit en voelen daar in mee of proberen daar in mee te voelen. Er moeten werkelijk offers gebracht worden voor de toekomst van de gemeente. Dat kan alleen op een goede manier als we die toekomst van de gemeente en haar Heer in het oog houden. Gelukkig ligt de kern van de gemeente niet in het gebouw, maar in de gemeenschap, met Christus en met elkaar en vandaar uit ook met de mensen om ons heen.

5. Besluiten

De op 14 december 2015 genomen besluiten van de Algemene Kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van Kampen en van de Algemene Kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Kampen over de keuze van de kerkgebouwen en bijgebouwen in de nabijge toekomst.

Achtergrond

In februari 2015 hebben beide Algemene Kerkenraden onder leiding van een senior gemeenteadviseur van de PKN een Plan van Aanpak (zie website) vastgesteld dat tot doel heeft te komen tot een gezamenlijk besluit over het gebruik van hun kerkgebouwen en bijgebouwen. De stuurgroep Toekomst Kerkgebouwen, onder leiding van de senior gemeenteadviseur van de PKN, heeft het proces tot besluitvorming begeleid. De kaders voor dit proces staan omschreven in het Plan van Aanpak.

Basis

Het rapport en advies van de Stuurgroep Toekomst Kerkgebouwen, het advies van de beide Colleges van Kerkrentmeesters, de visieontwikkeling van de Algemene Kerkenraden, de visiedocumenten van de wijkkerkenraden en de reacties van gemeenteleden vormden de basis voor de voorgenomen besluiten. Op basis van deze besluiten is de gemeente 'gekend en gehoord'. Bovengenoemd, samen met de resultaten van het 'kennen en horen' van de gemeente, vormden de bases voor de volgende besluiten.

5.1. Eerste besluit

De Algemene Kerkenraden overwegen

- dat er sprake is van toenadering en steeds verdergaande samenwerking tussen de Hervormde Gemeente te Kampen en de Gereformeerde Kerk van Kampen;
- dat er een intentie is om toe te groeien naar één protestantse gemeente met 3 wijkgemeenten;
- dat het aantal leden gestaag terugloopt;
- dat de ontwikkeling van de inkomsten achter blijft bij de inflatie;
- dat volgens prognose bij ongewijzigd beleid sprake zal zijn van structurele exploitatietekorten.

Op grond van deze overwegingen besluiten de Algemene Kerkenraden:

- in gezamenlijkheid, als Gereformeerde Kerk van Kampen en Hervormde Gemeente te Kampen, een besluit te nemen over de gebouwen die in ieders eigendom zijn; het aantal kerken (inclusief bijgebouwen) in eigendom terug te brengen van 6 naar 3;
- de Noorderkerk en het Noorderlicht te vervreemden;
- dat de benoemde financiële investeringen gedaan zullen worden onder de voorwaarde dat de hieraan ten grondslag liggende veronderstellingen (in het bijzonder de financiële bijdrage van derden, zoals bijvoorbeeld de Van Gelderstichting) in negatieve zin niet aanzienlijk zullen wijzigen.

Hierbij en bij alle volgende besluiten nemen de Algemene Kerkenraden de hiervoor geldende kerkordelijke regelingen in acht en tevens goed werkgeverschap voor allen die in (loon)dienst zijn.

Wie mag besluiten over de gebouwen?

Volgens de kerkorde van de Protestantse Kerk is het aan de Algemene Kerkenraad om te besluiten over bijvoorbeeld de sluiting van een kerkgebouw. Vanzelfsprekend in nauw overleg met het College van Kerkrentmeesters en de wijkkerkenraden. Een definitief besluit kan een algemene kerkenraad niet nemen dan nadat de gemeente hierin is gekend en er over is gehoord. Na het 'horen' van de gemeente is het ook aan de AK, alle argumenten gewogen hebbende, een definitief besluit te nemen.

Is het wel verantwoord te investeren in gebouwen in een tijd dat we juist moeten bezuinigen?

We moeten hierbij onderscheid maken tussen eenmalige kosten en structurele kosten. De Westerkerk en het Open Hof zijn beide kerkgebouwen die structureel relatief weinig kosten. Door deze gebouwen te kiezen en bijvoorbeeld niet de Burgwalkerk en de Broederkerk besparen we elk jaar opnieuw een bedrag van meer dan €85.000. De geplande investeringen zijn dan ook binnen korte tijd terugverdiend. Zeker als we ons daarbij realiseren dat de aanpassingskosten voor de Westerkerk niet ten laste van de gemeente komen. Voor de aanpassing van het Open Hof is van beide gemeenten maximaal €100.000 nodig. Let wel, maximaal. Hopelijk kan het door sober uitvoeren en veel vrijwilligerswerk goedkoper. Een heel ander aspect is dat het niet gewenst is dat een bepaalde wijkgemeente tegen een andere wijkgemeente zegt 'trek maar bij ons in'. Samengaan van wijkgemeenten betekent voor beide wijkgemeenten een nieuw begin. Dat komt ook meer uit de verf als men samen in een vernieuwd kerkgebouw begint.

5.2. Tweede besluit

De Algemene Kerkenraden gaan uit van de wens van zowel de Gereformeerde Kerk van Kampen als de Hervormde Gemeente te Kampen om een 'toekomstbestendige' gemeente te zijn en samen daarvoor de benodigde bezuinigingen aan te brengen.

In dit kader is een keus gemaakt voor een geschikte wijkkerk voor de Protestantse Wijkgemeente-in-ording. (PWiw)

Zij overwegen daarbij

- wat onder het eerste besluit is genoemd;
- de visie op gemeente-zijn zoals die door de Protestantse Wijkgemeente-in-ording in haar adviesdocument is verwoord (zie website);
- de goede 'score' van het Open Hof op verschillende aspecten (laagdrempeligheid, zichtbaarheid, multifunctionaliteit, bereikbaarheid en parkeergelegenheid, het aantal nevenruimten gelijkvloers, lichtinval in de kerkzaal, exploitatiekosten, verhuurbaarheid, audiovisuele installaties);
- dat het Open Hof op hoogtijdagen en bij bijzondere diensten te klein is voor het aantal bezoekers;
- de behoefte van de wijkgemeente om het gebouw aan te passen aan het door haar gewenste gebruik, te weten toegankelijkheid Hofzaal, upgraden zaalruimten, aanpassing keuken voor grotere maaltijden, aanpassing orgel, verplaatsing achterwand;
- de behoefte van de wijkgemeente om de Burgwalkerk beschikbaar te houden voor bijzondere diensten, gegeven de goede akoestiek en de grotere capaciteit.

Op grond van deze overwegingen en met de nadrukkelijke voorkeur om het toegewezen kerkgebouw in nauw overleg met de Beheerscommissie dusdanig aan te passen dat het zo veel als mogelijk een nieuw 'thuis' is voor alle betrokkenen **besluiten de Algemene Kerkenraden**

- het **Open Hof** per 1-1-2016 als reguliere wijkkerk voor de Protestantse Wijkgemeente-in-ording te bestemmen;
- om, in lijn met het verzoek van de wijkgemeente, in het Open Hof een aantal aanpassingen te doen (inclusief orgel) en hiervoor een budget van maximaal € 200.000 (incl. BTW) ter beschikking te stellen;
- niet aan de wens van de wijkkerkenraad tegemoet te komen om de achtermuur van de kerkzaal te verplaatsen om zo de kerkzaal te vergroten;
- een traject in te zetten om de **Burgwalkerk** per 1 januari 2017 onder te brengen in een eigendomsstichting met daarbij de afspraak met de nieuwe eigenaar/exploitant dat de Burgwalkerk bruikbaar blijft en beschikbaar is voor in overleg met de wijkgemeente te bepalen diensten waaronder de vieringen op hoogtijdagen, cantatediensten etc. (De uitkomst van dit traject beïnvloedt niet de keuze voor het Open Hof als gebouw voor de Protestantse Wijkgemeente in wording).

Hoe moeten we de beroepsprocedure van de wijkgemeente Westerkerk zien?

In de gereformeerde wijkgemeente Westerkerk is na het vertrek van hun wijkpredikant een beroepsprocedure gestart op basis van het staande beleid van de Gereformeerde Kerk. Het 'Regionaal College voor Behandeling van Beheerszaken' heeft, na een analyse van de financiële situatie, hiervoor ook de benodigde solvabiliteitsverklaring afgegeven. Mede in verband met het aanstaande emeritaat van ds. A.J.J. van Noord zal de te beroepen predikant inzetbaar zijn voor heel gereformeerd Kampen.

5.3. Derde besluit

De Algemene Kerkenraden gaan uit van de wens van zowel de Gereformeerde Kerk van Kampen als de Hervormde Gemeente te Kampen om een 'toekomstbestendige' gemeente te zijn en samen daarvoor de benodigde bezuinigingen aan te brengen.

In dit kader is een keus gemaakt voor een geschikte wijkkerk voor wijkgemeente Westerkerk (gereformeerd) en wijkgemeente A (hervormd).

Zij overwegen daarbij

- wat onder het eerste besluit is genoemd;
- de visie op gemeente-zijn zoals die door wijkgemeente Westerkerk (gereformeerd) en door wijkgemeente A (hervormd) is verwoord;
- de plaats van de Westerkerk in Kampen Noord; (zie website)
- de daardoor aanwezige missionaire en diaconale mogelijkheden voor deze wijk;
- dat bij een keuze voor de Broederkerk ook nog 'Het Noorderlicht' gewenst zou zijn;
- dat bij een keuze voor de Westerkerk de wijkgemeenten een aantal wensen hebben om deze 'up to date' te maken, te weten verruiming banken, aanpassing orgel, update zalen, aanpassing van keuken, sanitair en ict;
- de wijkgemeenten A en Westerkerk nog tijd nodig hebben om, volgens een vast te stellen stappenplan, toe te groeien naar een federatie;
- dat de Van Gelderstichting een bedrag van € 250.000 (deels schenking, deels achtergestelde renteloze lening) heeft toegezegd voor aanpassingen aan het gebouw van de Westerkerk.

Hoe zit het met de Van Gelderstichting en de Westerkerk?

De Van Gelderstichting is een aan de Gereformeerde Kerk van Kampen gelieerde stichting, die haar vermogen heeft opgebouwd, doordat de panden die zij in het verleden in eigendom had (o.a. de Van Gelderstichting aan de Ebbingestraat) in de tweede helft van de vorige eeuw werden verkocht.

Op een gegeven moment besloot de stuurgroep te adviseren om de Westerkerk als kerk voor Wijk A en Wijk Westerkerk te bestemmen en er ook in te investeren.

De Gereformeerde Kerk is v.w.b. uitgaven en inkomsten aardig in balans, maar heeft onvoldoende vermogen om de bedoelde aanpassing te realiseren. Contact met de Van Gelderstichting resulteerde in het aanbod van die kant om, nadat de AK's zich definitief over de gebouwenkeuze hebben uitgesproken en deze ten uitvoer worden gebracht, € 125.000 te schenken en voor hetzelfde bedrag een renteloze achtergestelde lening te verstrekken aan de Gereformeerde Kerk. Op het moment dat de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk daadwerkelijk samengaan bestaat de mogelijkheid dit tweede deel om te zetten in een schenking.

Op grond van deze overwegingen en met de nadrukkelijke voorkeur om het toegewezen kerkgebouw dusdanig aan te passen dat het zo veel als mogelijk een nieuw 'thuis' is voor alle betrokkenen **besluiten de Algemene Kerkenraden**

- de **Westerkerk** als gebouw voor wijkgemeenten A / Westerkerk te bestemmen;
- tot 1 januari 2017 (met een mogelijke uitloop tot 1 juni 2017) de **Broederkerk** ter beschikking te stellen aan de wijkgemeenten A en Westerkerk, zodat vanuit deze situatie verder gewerkt kan worden aan de federatie van deze wijkgemeenten;
- om, in lijn met het verzoek van de wijkgemeente, in de Westerkerk een aantal aanpassingen te doen (inclusief orgel) en hiervoor een budget van maximaal € 250.000 (incl. BTW) ter beschikking te stellen, zijnde het toegezegde bedrag van de Van Gelderstichting. Verder zijn de Algemene Kerkenraden van mening dat de betrokken wijkgemeenteleden eerst in de gelegenheid moeten worden gesteld in een dienst 'afscheid' te nemen van de Noorderkerk, voordat deze daartoe niet meer geschikt of beschikbaar is en om het Noorderlicht beschikbaar te houden voor kerkelijke activiteiten zolang de Westerkerk nog niet is aangepast.

5.4. Vierde besluit

De Algemene Kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Kampen gaat uit van de wens om met de Gereformeerde Kerk van Kampen een 'toekomstbestendige' gemeente te zijn en samen daarvoor de benodigde bezuinigingen aan te brengen.

In dit kader is een keus gemaakt voor een geschikte wijkkerk voor wijkgemeente B (hervormd).

Hij overweegt daarbij

- wat onder het eerste besluit is genoemd;
 - de visie op gemeente-zijn zoals die door wijkgemeente B is verwoord (zie website);
 - dat wijk B voorkeur heeft voor de Bovenkerk als zijnde een gebouw dat goed past bij haar visie op gemeentezijn, met als aandachtspunten de grootte van de kerkzaal, de emotionele binding met het gebouw, de missionaire kansen van het gebouw;
 - dat de Bovenkerk echter niet zonder meer voldoet aan alle (praktische) randvoorwaarden die wijk B gesteld heeft en ook niet aan de wensen van huidige andere gebruikers en eisen van potentiële gebruikers;
 - dat de Broederkerk vrijwel naadloos past binnen de wensen van wijk B;
 - dat er geen eenduidig zicht is op de kosten en risico's op korte en langere termijn om de Bovenkerk geschikt te maken en houden voor wijkgemeente-B en dit mede in vergelijking met de Broederkerk. Specifiek worden genoemd:
 - de benodigde investeringen en de subsidieverstrekkingen daarvoor;
 - de verhuurpotentie en de invloed van een intensiever verhuurbeleid op de gebruiksmogelijkheden voor de (wijk)gemeente;
 - de kosten c.q. opbrengsten bij vervreemding;
 - de mate waarin op het niveau van een Protestantse Gemeente draagvlak is voor deze keuze en de bereidheid om de eindverantwoordelijkheid te nemen en te houden;
 - de rol en betekenis van het gebouw (ook en met name in de toekomst) die het kan krijgen voor de gehele Protestantse Gemeente.
- Waarbij opgemerkt dat deze onduidelijkheid voor een deel ook geldt voor de Broederkerk.
- dat de Bovenkerk meer dan de Broederkerk de statuur van 'kerk voor de stad' heeft.

Op grond van deze overwegingen **besluit de Algemene Kerkenraad van de Hervormde Gemeente**

1. per 1 januari 2017 (of zo spoedig mogelijk daarna) de **Broederkerk** ter beschikking te stellen aan wijkgemeente B;
2. voor eventuele aanvullende wensen een budget ter beschikking te stellen conform de maatstaf voor de andere wijken;
3. tót het moment dat de Broederkerk beschikbaar is de **Bovenkerk** ter beschikking te stellen aan wijkgemeente B;
4. de Stichting Behoud Bovenkerk te verzoeken budget ter beschikking te stellen voor een verbouwing van de voormalige stookruimte van de Bovenkerk met een doorgang naar de kerk zodat de gebruiksmogelijkheden – ook in het kader van het verhuurbeleid – zullen toenemen;
5. een traject te starten om de Bovenkerk onder te brengen in een stichting waarin meerdere partijen participeren en nadrukkelijk inspanning te verrichten om de Bovenkerk bruikbaar en beschikbaar te houden voor nader te bepalen diensten;
6. besluiten genoemd onder 1,2 en 5 echter niet te effectueren dan

Voor meer informatie en contactmogelijkheden verwijzen we naar de websites van de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk van Kampen

nadat onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden om en de condities waaronder de **Bovenkerk** als 'Kerk voor de stad' én als vaste wijkkerk voor wijk B kan functioneren en dat te vergelijken met de mogelijkheden om en de condities waaronder de **Broederkerk** als vaste wijkkerk voor wijk B kan functioneren;

7. daartoe per omgaande een onderzoekcommissie in te stellen die in het licht van bovengenoemd onderzoek doet naar de mogelijkheden en de condities om de Bovenkerk dan wel de Broederkerk voor wijk B als wijkkerk te gebruiken binnen een nog nader door de AK vast te stellen beleidskader en die daarover zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk maart 2016 aan de AK rapporteert;
8. daartoe vooraf een heldere opdracht inclusief criteria op te stellen, deze vast te stellen in de AK en als voorwaarde mee te geven dat aan het gebruik van een eventueel extra gebouw geen uitgaven die ten laste komen van de gemeente verbonden mogen zijn, noch als investeringsbedrag, noch als exploitatiekosten.

Waarom is er nog extra onderzoek nodig om een keuze te maken tussen Bovenkerk en Broederkerk?

Er is geen eenduidig zicht op de kosten en de risico's voor het aanpassen en het aanhouden van de Bovenkerk. Welke financiële ondersteuning van derden is mogelijk? Ook moet nog worden uitgezocht wat de consequenties zijn voor de activiteiten van de wijkgemeente als wordt ingezet op een veel ruimer verhuurbeleid. Hoe verdraagt zich dat met een samengebruik van wijkgemeente B? En hoe valt de vergelijking met de Broederkerk uit? Veel is al onderzocht maar er is nog meer informatie gewenst om een goed onderbouwd besluit te kunnen nemen. Maar het uitgangspunt is 'Broederkerk, tenzij'.

6. Financiële consequenties

Doordat de Broederkerk óf Bovenkerk, de Burgwalker en de Noorderkerk inclusief Noorderlicht over enige tijd niet meer voor rekening van de kerkelijke gemeenten komen zullen de jaarlijkse netto kosten voor de gebouwen op zich dalen van € 275.000 per jaar naar € 115.000 per jaar. Tegenover eenmalige investeringen staan de totale eenmalige opbrengsten door vervreemding van deze gebouwen, naar schatting tussen de € 250.000 en €650.000.

Naast de kosten van de gebouwen op zich zijn er ook personele kosten die aan het gebouw gerelateerd zijn zoals bijvoorbeeld die van kosten/ beheerders en schoonmakers. Alhoewel mogelijk niet op heel korte termijn i.v.m. vaste dienstverbanden etc. zullen op dit vlak uiteindelijk ook forse kostenverminderingen te realiseren zijn.

Wanneer komt er een besluit over het aantal predikanten?

Dit staat hoog op de agenda van de Algemene Kerkenraad. Na de uitwerking van de visie op pastoraat en de rol van predikanten en kerkelijk werkers daarin zal concreet over aantallen worden gesproken. Dit tegen het licht van de algehele financiële situatie. Na het gebouwenbesluit is daarover weer wat meer te zeggen. Hoe minder we aan gebouwen uitgeven, des te meer we in kunnen zetten op pastoraat. Ook de opbrengst van de Aktie Kerkbalans 2016 zal hiervoor medebepalend zijn. Besluitvorming staat nog voor de zomer van 2016 gepland.

7. Financiële afhandeling

De gezamenlijke Colleges van Kerkrentmeesters werken een plan uit voor de financiële afhandeling voor de tijd dat er nog geen sprake is van een geheel samengaan van de gemeenten. Voor het geval overhoopt de Hervormde Gemeente en Gereformeerde Kerk niet samengaan zal worden voorzien in een 'terugvalscenario'.

8. Implementatie

Zoals in de besluiten is te lezen is het definitieve besluit meteen het begin van te nemen vervolgstappen: Aanpassen, verkoop, zo mogelijk onderbrengen in een stichting, haalbaarheidsonderzoek, etc. Daarnaast moet de visie op pastoraat verder worden uitgewerkt en resulteren in een besluit over het aantal formatieplaatsen van predikanten en kerkelijk werkers. Ook zal er verder gewerkt worden aan het proces van samenwerking zoals verwoord in het statement onder punt 2. We proberen u daarover te zijner tijd zo goed mogelijk te informeren.

